

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Землеробство»

Ступінь вищої освіти – Бакалавр
Спеціальність – 201 «Агрономія»
Освітня програма – «Агрономія»
Рік навчання – 2, семестр – 3, 4
Форма навчання – денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС – 6,5
Мова викладання – українська

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка дисципліни в
eLearn

Танчик Семен Петрович
agriculture_chair@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1586>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Землеробство» є формування у майбутніх фахівців системи знань і умінь із наукових основ землеробства, теоретичних основ сівозмін, розроблення структури посівних площ, проектування раціональних сівозмін, теоретичних основ та систем ресурсозберігаючого обробітку ґрунту, управління технологічними процесами за зберігаючого землеробства, особливостей ведення систем промислового, ґрунтозахисного, екологічного, біологічного землеробства і землеробства на забруднених територіях.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК):

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та відповідністю зональних умов

загальні компетентності (ЗК):

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності фахові

(спеціальні) компетентності (ФК):

- базові знання основних підрозділів аграрної науки (землеробство)
- здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах
- здатність управляти факторами життя рослин за різного ресурсного їх наповнення та зміни екологічного середовища, що дозволяє отримувати з одиниці площі найвищої кількості та якості вирощеної продукції при найменших ресурсних затратах

Програмні результати навчання (ПРН) ОП

- демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії
- аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи в галузі агрономії
- проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог
- інтегрувати й вдосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог
- планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1. Наукові основи землеробства				
Тема1 Землеробство – продовольча, енергетична та екологічна безпека України	2	Розуміти сучасний стан галузі та приймати рішення щодо розвитку землеробства як галузі, науки та навчальної дисципліни	Виконання самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	0–100
Тема 2. Наукові основи землеробства	6	Володіти фундаментальними знаннями щодо розвитку землеробства як науки	Виконання самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	0–100
Тема 3. Фактори життя рослин та закони землеробства	6/14	Володіти законами землеробства та вмінням впроваджувати їх у виробництво	Виконання лабораторних робіт з наступних тем: 1. Визначення водопроникності ґрунту; 2. Визначення вологості ґрунту, загального запасу вологи та його продуктивної частини; 3. Визначення будови оброблюваного шару та об'ємної маси ґрунту; 4. Визначення твердості ґрунту. Виконання самостійної роботи (в. т. ч. в elearn)	0–100
Тема 4. Умови життя сільськогосподарських рослин та методи їх регулювання	6/14	Оцінювати сучасний стан ґрунту, як засобу виробництва, розробляти заходи та управляти основними показниками родючості ґрунту	Виконання лабораторних робіт з наступних тем: 1. Структура ґрунту та водотривкість ґрунтових агрегатів; 2. Визначення в'язкості ґрунту за методом М. О. Качинського; 3. Визначення пластичності ґрунту, гранулометричного складу і консистенції ґрунтів за методом Аттерберга. Виконання самостійної	0–100

			роботи (в. т. ч. в elearn). Написання модульного тесту.	
Модуль 2. Наукові основи сівозмін				
Тема 1. Наукові основи сівозмін	4	Володіти науковими основами щодо необхідності чергування культур в сівозміні	Виконання самостійної роботи (в. т. ч. в elearn)	0–100
Тема 2. Розміщення основних польових культур і пару в сівозміні	6/17	Володіти принципами побудови систем сівозмін у господарствах різних ґрунтово-кліматичних зон та форм власності. Здатність розробити науково-обґрунтовану структуру посівних площ	Виконання лабораторних робіт з наступних тем: 1. Складання схем сівозмін на основі структури посівних площ для зони Полісся; 2. Складання схем сівозмін на основі структури посівних площ для зони Лісостепу; 3. Складання схем сівозмін на основі структури посівних площ для зони Степу. Підготовка презентацій та доповідей студентами. Виконання самостійної роботи (в. т. ч. в elearn). Написання модульного тесту.	0–100
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100
2 семестр				
Модуль 3. Проектування, введення та освоєння сівозмін				
Тема 1. Класифікація сівозмін	2	Здатність класифікувати сівозміни відповідно до виду продукції, яка в ній виробляється та співвідношення основних груп культур у сівозміні	Виконання самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	0–100
Тема 2. Проектування, введення і освоєння сівозмін	2/3	Здатність проектувати, впроваджувати і освоювати сівозміну	Виконання лабораторної роботи з теми: Складання плану освоєння сівозмін. Ротаційна таблиця та порядок її складання. Написання модульного	0–100

			тесту. Виконання. самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	
Модуль 4. Обробіток ґрунту. Основи систем землеробства				
Тема 1. Теоретичні основи обробітку ґрунту	2	Розуміти наукові основи обробітку ґрунту	Виконання. самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	0–100
Тема 2. Технологічні операції (процеси) при обробітку ґрунту	2	Розуміти основні технологічні процеси обробітку ґрунту та їхнє значення.	Виконання. самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	0–100
Тема 3. Заходи (прийоми) обробітку ґрунту	2	Володіти знаннями щодо заходів обробітку ґрунту та їх класифікації.	Виконання. самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	0–100
Тема 4. Системи обробітку ґрунту	2	Володіти фундаментальними знаннями щодо сучасних енергоощадних систем обробітку ґрунту	Виконання. самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	0–100
Тема 5. Система зяблевого обробітку ґрунту	4/4	Розробляти систему основного обробітку ґрунту в сівозміні адаптовану до конкретних ґрунтово-кліматичних та економічних умов господарства.	Виконання лабораторної роботи з теми: Розроблення системи основного обробітку ґрунту в сівозміні. Виконання. самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	0–100
Тема 6. Система передпосівного обробітку ґрунту під ярі та озимі культури	4/4	Розробляти систему передпосівного обробітку ґрунту в сівозміні адаптовану до конкретних ґрунтово-кліматичних та економічних умов господарства.	Виконання лабораторної роботи з теми: Розроблення системи передпосівного обробітку ґрунту в сівозміні. Виконання. самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	0–100

Тема 7. Система післяпосівного обробітку ґрунту	4/4	Розробляти систему післяпосівного обробітку ґрунту в сівозміні адаптовану до конкретних ґрунтово-кліматичних та економічних умов господарства.	Виконання лабораторної роботи з теми: Розроблення системи післяпосівного обробітку ґрунту в сівозміні. Виконання самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	0–100
Тема 8. Мінімізація обробітку ґрунту	2	Розуміти основні напрямки мінімізації обробітку ґрунту та вміти застосувати їх на практиці.	Виконання самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	0–100
Тема 9. Система обробітку ґрунту в умовах водної та вітрової ерозії	2	Розробляти системи ґрунтозахисного обробітку ґрунту в умовах водної та вітрової ерозії.	Виконання самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	0–100
Тема 10. Поняття про системи землеробства їх розвиток та сучасний стан	2	Знати основи систем землеробства та окремих її ланок.	Написання модульного тесту. Виконання самостійної роботи (в. т. ч. в elearn).	0–100
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Землеробство. Навчальний посібник / Танчик С. П. та ін. Київ. : ЦП «Компринт», 2022. 350 с.
2. Центило Л. В., Танчик С. П., Цюк О. А. Управління родючістю ґрунту за зберігаючого землеробства. Вінниця «Твори», 2021. 361 с.
3. Танчик С. П., Рожко В. М., Карпенко О. Ю. Землеробство з основами ґрунтознавства. Навчальний посібник. Київ. 2021. 442 с.
4. Танчик С. П., Примак І. Д., Літвінов Д. В., Центило Л. В. Сівозміни: підручник. 2019. 364 с.
5. Танчик С. П., Цюк О. А., Центило Л. В. Наукові основи систем землеробства. Монографія. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. 314 с.
6. Гудзь В. П., Примак І. Д., Танчик С. П. Землеробство. К.: Центр учбової літератури, 2014. 432 с.
7. Примак І. Д., Манько Ю. П. та ін. Екологічні проблеми землеробства. К.: Центр учбової літератури, 2010, 455 с.
8. Косолап М. П., Кротінов О. П. Система землеробства no-till. К.: Логос, 2011. 352 с.

Допоміжні:

1. Камінський В. Ф., Літвінов Д. В., Шиліна Л. І. Агробіологічні основи короткоротаційних сівозмін Лісостепу. Монографія, 2019. 228 с.
2. Шувар І. А., Роїк М. В., Іванишин В. В., Сендецький В. М., Центило Л. В. Сидерація в технологіях сучасного землеробства: монографія. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2016. 180 с.
3. Примак І. Д., Косолап М. П., Войтович М. В. та ін. Механічний обробіток ґрунту: історія, теорія, практика. Навчальний посібник. Вінниця. ТОВ «Твори», 2019. 425 с.
4. Циліорик О. І. Система мульчувального обробітку ґрунту в сівозмінах Північного Степу. Монографія. Дніпро: Новий Світ, 2019. 297 с.
5. Шевченко М. В. Наукові основи систем обробітку ґрунту в умовах нестійкого та недостатнього зволоження. Монографія. Харків, 2019. 209 с.
6. Танчик С. П. No-till і не тільки. Сучасні системи землеробства. Навчальний посібник. К. : Юнівест Медіа, 2009. 159 с.
7. Землеробство. Терміни та визначення понять : ДСТУ 4691:2006. – [Чинний від 2006-12-11]. К. : Держспоживстандарт України, 2008. 37 с. – (Національний стандарт України).

Інформаційні ресурси:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. worldometers [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.worldometers.info/uk/>.
3. Інтернет-бібліотека Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.oecd-ilibrary.org/agriculture-and-food/data/oecd-agriculture-statistics_agr-data-en.
4. Продовольча та сільськогосподарська організація Об'єднаних націй (ФАО) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.fao.org/countryprofiles/index/ru/?iso3=UKR>.